

א' ח' ז

ברית הפעלים העברית הסוציאליסטית העולמית  
פועלי-צ'יוון (מאוחדים עם הברית צ. ס.)  
ספוגת העבודה הציונית העולמית «התאחדות»

פָּאָרְדִּיבִּיקּוֹנָג

9. אלוונטאלטמן יידישן שאצ'יאליסטיון ארבענתר פארבאנד  
9. וועל' צ'יזו (פאריניקט מיט צ. ג. 5.)  
און אלוונטאלטמן צויניסטיישער ארבנטטען-פארטיי «התחדשות»

תל אביב, 2.5.1953

**דָּוְעַגְן זֶעֲם קְמֹרְבִּיזָם אָוָן זֶעֲם צִירְבִּיזָם פָּוָן "וְשָׁרוּמֵר הַצְּעִיר"**

-- "אוֹרֵךְ וּוֹיִפְלֵל עַס אִין אוֹנֵז באָ-  
אָבָט, אִין דַּי סִיבָה פָּוֹן אוֹרְבָּס אָדְרָעֶס - דַּי  
אוֹבְּצָעַרְעַדְלָעַס צִיּוֹנִיכְשָׁע טַעֲמִינִיכְתִּיט. דַּעַר יְבָעֶר  
אוֹגְבָּעָן מִנְּסָת צָוָגָן, אַז אָרוֹן אִין אוֹרְמוֹלָל=  
דַּקְּמָן. - דַּי שְׂטָעַלְבָּונְגָן פָּוֹן דַּעַר אָבָרְטִין לְגַבְּיָה דַּעַם  
פְּרָאָגָעָר פְּרָאָגָעָס אַבְּנָהָלָט אִין זִיךְאָס תְּמִילָה. מַעַן  
קָעָן זִיךְאָדָעָטִיכְרָן מִיס דַּעַר וּוּעָלָס פָּוֹן  
דַּעַוְאָלְזִיךְעָס אַיְן אַלְעָם אַזְנָן אוֹרֵיךְ אַיְן פְּרָאָגָעָר  
פְּרָאָגָעָס, אָדָעָר מַעַן קָעָן אַכְּבָעָן אָקְעַנְגָּזְעַלְבָּעָע  
סְטָעַלְבָּוגָן, אָבָעָר עַס אִיז וּבִיטָּחָקִין מִיטָּלְבָּוּזָה  
אוֹזָא, אוֹזָבָּוּזָה וּוּעָלְכָן עַס וּוֹיֵל גַּיְין דַּי בָּאָדְלָמָה.

אָרְיָה

(אין ביהדותם פון דער ("הסומר הצעיר ארגאזי-אצאי אין ישראל", ב. 5.)

100

האבן אובייסטר עטסיסט ציט זייניג האלטנטע אבטטי זייניגיסטיש טטלולונג פון חבר אריה. אויף דעם מפ"מ=DARM, ווואר עט איז באחאנדלאס געוווארן. דער פרראגער פרדאצעס, האט דידאזיקע גראטער געציגלט בלוייז 49 חבדרים, אונז צו איד קען מען אפטער צורעכגעגען די 18 אפוגעהאלטנטען. די גראטטען מערהייס, 232 חבדרים, האבן אויפן מפ"מ=ראט בעטסיסט פאר דער טטלולונג, ווואס כראקטערין דאס איז דעם "הטומר הצעיר": זייניג איזיניגיסט אונז א פרראקטישער מענטס אין דער הימ און א קאמוביסט אונז א "רעווואלזיגאנבער" אין דריינסן.

מפניים איז. סאקו באזארטס דערפונן, ווואס אוויפן פראנגדער פראגאעס "אייז  
זונגעבורגן געוווארן די אידישע אפטאטמאונג זו די באטולדיקסע אין טפיאנאזס=  
טעטיקיטס", אבער זי איז איבערלאזיגט, אז דערדאזיקער דורךפאל, וועלכער  
האט ניסט וואָרצעלען, ניסט קין טעהרעטען און ניסט קיין. פראקטיטשע, אין  
דער וועלט פון אַםְנוֹנִיזֶם, איז נאָר אָן אַיבָּעָרְגִּיְעָנְדִּיקָּעָ זָאָךְ. "מִפְּנֵים אִיז אָוִיךְ  
עדסטויבט פון דעם פְּדוּרוֹ אַרְיִינְצּוֹפְּלָעַכְּטָן דַּעַם צִוְּנִיזֶם אָוָן מִדִּינְתָּ אַסְרָאֵל  
אִיז דַּעַם פְּדוּרָאָסְפָּן סְלָאָנְקָסְיִי אָוָן זִינְעָרְבָּרְדִּים - אָוָן מִפְּנֵים וּוּאָרְטָס. אָפְּ דַּי  
באטולדיקוֹנְגָּעָן ווָאס זִינְעָן אַרְוִיסְטָגְּלָוָס גַּעֲוָאָרָן אין פְּדוּרָאָס דַּעַם  
צִוְּנִיזֶם. די "לִילְנָעָדְרָוָעָ" אַוְכְּטָעָר דִּיפְטִיכְנִיס אַנְפִּילְדוֹנָגָה אָט נִיסְט גַּעֲעָנְטָס  
אַרְאָפְּטָלִינְגָּעָן אַזְעַלְכָּעָ אַפְּיקְוֹרָס" יְשָׁע אַוְיְסְדָּרוֹקָן אָוָן זַי הָאָט גַּעֲטִימִים קָעָגָן דַּעַם  
בָּאַטְלוֹזֶס; עַס אִיז, אַיְגָנְטָלָעָךְ, צָוּמָעָן מַאֲלָל, וּוֹיָעָס הָאָט זַיְךְ אַטְפָּאָלָט גַּעַ=  
סָאָן די פְּאַסְטָוָונָגָה-מוּיעָר פָּוָן "אַיְדָעָאִיסְטָן קָלְעָקְטִיוֹזִים" אַיְן קִיבּוֹץ פָּוָן

"הטומן הצעיר". אבער וווער עם האם נאר נאכגעטאלגט דע באוועזרכונג פון "הטומן הצעיר" דע ואכצע צילט און איז באקאנט מים דער מאפלטער בוקהאלטען ריע פון זעם קיבוץ הארדי: לאדיקאליזום קלמי אנדער אונדער און אפאלרטאגיזום קלמי זיך זעלבסט - האט ניטס. קיין טומ. גראונט או סראקטן, איז דער אולעקטינו פון "הטומן הצעיר" זעם זיך טאלטן. דע אינטאלגעט מון"ל=אבעטן אין פפ"מ וווען אפשר אונדער פון דער פארטהיי, אבער מען און זיך פארלאזון אויך רימסיבען, אויך פהו און אנדער. "ליינקע" חברים, איז זיך ווועלן בעסער אויסקאליבן דע גאנצ'=קייט פון קיבוץ הארדי און זינגעט פראקטישט אנדערפניטן, וואס זינגען אם הענגליק אין דער ציוגיטטער באוועזרכונג - אידיעדר אידיערטשע אויזטעהאלטט=קייט. דער "סראגטער קעגנツאץ" איז טענדיך בעוועלן איבנער פון דע זילן פון דער "הטומן הצעיר" לערע און מען קען זיך פארלאזון אויך דע אלטס פיל=רער פון קיבוץ הארדי, איז זיך ווועלן שוין זארגן, איז אויך אין דע זו=קורטס זאלן זיך ניטס ליאידן פון דער סראגטטקיס פונט קעגנツאץ, אויך וויל זיך האבן פון איר ניטס געליטן ביז איצט.

אוון נישט מורה האבנדיך צופיל. פאר דער אידיעאישער סתרה האט דער מפ"מ=ראט, וואס האט זיך פארזאלט נאכן פראגער פראזעס, דערקלעדט:

א) איז "מיד שטטפלען דע רעאקייע אין דער ווועט און בי אונד אין לאנד, ווועלכע העט קעגן דער ווועלט פון סאציאלייזום און פאלקס=דעםAKERאטיע און וווארטס איר פאר א פאלשע באשולדיקונג אין אנטיסעמיטיזום".

ב) איז "מפ"מ האלט זיך - פאר אן אינטגראלן סייל פון דעם לאגער און דער ווועלט, וואס ראנטפראבאנד שטייט-אין זיין טפיע. מיר ווועלן און טומ אפהאלט טריין אויך דער זייט פון דע לענדער פון סאציאלייזום און פאלקס=דעםAKERאטיעס - אין זיעיגר וווערן זיך קעגן איינזערולעכע און אויסערולעכע טוונאים, - זאם וווערן זיך, וואס אין א לעבננס=גוויטווענדיקיט פאר דע לעג=דער פון סאציאלייזום".

ג) אידיער עם איז אויסגעטידייקט געווארן דער טיבט פון דער צוויי=פנימ' דיקער און פיל=געלאטער דעקלאלער און - איז בא=קאבט געווארן דער עליילת=דם אין מסקווע: "מיינגלידער פון א גרווע דאס=סווידים - טעראריסטען זינגען געווען טעטיק אין דיבנטס פון פרעמדן שפינאנזס, זיך זינגען אים געווען פארקוויטט מיט לייב און לעבן, זיך זינגען געווען באזאלטס אבעטן. דער גרעטער סייל פון דער סערדריסטיטער גרוועט - ב. וואפסי, קאנען, פעלזמאן, גראנטטיאין, עטיגאנע און אנדער - איז געווען פארקוויטט אום דינטס פון אמער יקאנטס טפיאנאזס. זו דערדאז=יקער טעטלקיטים זינגען זיך געדזונגען געווארן דורך דער אינטערבאצ'יאנאלער אידיעטר בורל=זשוואן - באז יאנקאלע ארגאניזאצ'יע "דינטס", ווועלכע איז אן אפאלטיגונג מון אמעדריקאנט ישן טפיאנאזס=דינטס. דער טויזערלעכער פרצוף פון אס דער ציובנץ=טיטער טפיאנאזס=ארגאניזאצ'יע, ווועלכע האט פארבארגן איר בידערטלעטס יקע טיטיקיטים אונטער דעם צוועק פון פילאנטדאפע, איז פולטטענדיך אנטאלעלקע טיטיקיטים אונטער דעם צוועק פון דער אינטערבאצ'יאנאלער אידיטס=איזו יסטיטער ארגאניזאצ'יע טווערער קלאָפ פאר דער אינטערבאצ'יאנאלער אידיטס=איזו יסטיטער ארגאניזאצ'יע (פאסקווער "פראויזא", לוים דער אינטערזעזונג פון "על חמיטמר").

אוויזטן דע "דאקטואיריים-פארגיפטער, וואס וווער גע' משפט אין

מאסקווע - זיינען בישטא קיין חברים פון "השומר הצעיר", און וווען די  
כempt צוזאמען מיטן גאנצן אידישן פאלק אין די תפוזות האבן אויסגעדריקט  
זיעיידער שוד יעדער=געטילן ערבען דעם דאיז עטנין געמיינעם און שרעקלעכן עלילט=Dם  
פון די קדרעל=הערשער, וועלכער האט זו זיך קיין גלייכן כישט געהאט אפללו  
אין די צאריטע ציינן, האט דער פארטיזער פון "השומר הצעיר", י. חזן, פרה=  
טעספירט קאגן דער באחאנדלוונג פון דעם עבין און געפאנדרט, נישט מעד און  
בישט וויביגער, ווי "אויסמען אס די באחאנדלוונג אין כempt פון די בלעטער  
פון אורנזהער לעבן".

עם איז בטירלעך, איז די מאסקווע באטולדייקונג האט פארטזקלים דעם  
שרעקלעכן פראגער פראגער פראגער פון דע אוייגן פון דער געזעלטאפט, און אפללו נאכ=  
דעם וואס עם איז אלז געזאגן געווארן אין. דער כempt און אין דער פרעסע בי  
אובן אין לאבד און אין אויסלאנד, איז נאך נישט פולטטען איסגעשטערט  
געווארן די גאנצע ערבסטיקיט פון דער סכהה, וואס איז איכן מאסקווער עלילט=  
dem און די פאליטיסע אינטראיגעס קאגן אידישן פאלק און נישט נאך קאגן אי=  
דיסן פאלק.

אבער נאר נאייווע מענטשן האבן געקענט טראכטן, איז דער פראגער פראג=  
עם איז צוגענעריס געווארן לוייס דער לאקאלער באטסימונונג. יעדער איסגעסט  
וויסט - כתט עד ווועט זיך צו דעם נישט אונערקעגען אפן, - איז קיין טום  
רעיגירונג פון די פאלק=Dעם אקרטיעס (אויסער ציינ) סוט נישט קיין טום זיך,  
איז זיך צאל נישט פרציגער באטראכט און באשלאסן ווערדן אין מאסקווע. אויב. אין  
פראגער פראזעם האבן זיך באזוויזן די עדסטע סימנים פון אן אלוועטלעכן  
אנט=סעמיטיטן זיך, וועלכן עס האט אנגעהויבן פירן "דער לאגער אין דער  
וועטל און וועמעס טפיך עס טסיטט ראטספראבראנד" - האט געוויס זיך קלענסט  
אינטיאטיר און דעם געהאט די פראגער רעיגירונג. גוטוואלד, זאטסאקי און  
סעראקי - אין קעבניזאץ צו דעם אנטז=צ'ווניסט טלאנדס - האבן צוזאמען מיט  
קלעמענטיסן אויבטערגעשטייטס מיטן גאנצן הארץן די טראל=דיקע באפריליאוובס=  
מלחהה, און די טעבען זיינען געוווען זויגיגער אונגעשטוקט מיט אנטסעמיטיזום,  
ווי אלע אנדערע פעלקער פונס סאווייטיסן בלאך. אבער נישט די אינטראקטן  
פון טעכיתן פאלק און נישט די בערזעלעכע באזיאונונג פון די רעיגירונגס=  
מיטגלידער, - נאר די פראהעלטנישן פון די "פאלק=Dעם אקרטיעס און דאסט=  
פארבאנד (פארהעלטנישן פון אבסלוטען און טאטאליטאדער אונטערגעטניךיט)  
האבן נישט צערלאזט קיין טום מעגלעכקיס אנטזונעמען א נײַע ליניע מעד דעם  
טעכיתן איסגעסט - אן א פריערדייקער רעדאגירונג און פעטסטעלוונג פון דער=  
דאזיקער ליביע אין מאסקווע, וואס נאך אידער עס איז באקאנט געוווקיקיסן. און עס  
איז נישט קיין וואונזער, וואס נאך אידער עס איז באקאנט געוווארן דער  
עלילט=Dם אין מאסקווע האבן די פארטיזער פון דער מדינעה אין כempt, בעט  
דער באחאנדלוונג פון פראגער פראזעם, אויבטערגעשטראכט. זיין אינטערנאייזאנבלע  
באדייטונג. - "אייך טעל מיר נישט פאר, איז עס זיינען פראאן בי אובן אין  
לאבד, א סך נאייווע מענטשן, וואס טראכטן, איז דאם וואס קומט פאר איז פראג  
אייך א לאקאלע זיך און איז עס ווערט געמאכט אויף דער ארטיקער אחריות, אידער  
לויסן ארטיקן ווילן, און איז דאם איז געריכטעס קאגן א געוויסע צאל אמא=  
ליך. קאמונגיטטישע עסנדים - טלאנדס, קלעמענטיס, פראנק, אידער קאגן ציוו=  
בישטן, ווי אורדן און ארטנטיסין" - איז אט בעט דער באחאנדלוונג געזאגט

אורבזעל פראמעזער. "עם איזן מעגלען, - האט ער צוועגעבען, - איז אט דער גראזיל האט א גראזיזאמע אינטערנאנציאנאלאע באדיגיטונג - און דאס איזן אפער דער שראקלעכטער פון אלע פראבלעמען: זעד גורל וואס דערווארטעט זי צוועי מיז ליאן איזן, וועלכע געפינגען זיך אורבזעל דעם קאמוניסטישן רעדזים".

עם איזן נישטא קיין טום ספק, איז מיר שטייען איצטער פאר א העזע און באטמוצוונס=אקייע קעגן יטראל און דעם איזטן פאלק, וואס אונטערשטיין= דעם זיך נישט אין קיין טום זיך פון דער נאציטער אקייע קעגן אינטומ איז בענער צויט. און למען האמת איז לאדי אונטערצושטראיכן, איז בידע אקייען זיבנען נישט געוווען קיין אנטיסעמיט, פאראקערט, צויטן זיבנע פרידינט און מיטהעלפער האבן זיך געפער= בענ ער אס עטימיטן; חדוזס אמין אל הויסינגי, דאסיד אל און א סך אראבסטער הערטער און פירער פון יענער צויט - וואס זיבנען נישט גערעטס, ווען זי זאגט, און זויז איזן. און פון פאראמעלן טאנדפונקט איז טקי' גערעטס, פונקט זוי זי אויסטריאו-וונגס= דער אנטיסעמיטיזם איז אין רוסלאנד פאראבאטן. פונקט זוי זי אקייען פון זויז היטלער", איז זויז איז ארייך די העזע און באטמוצוונס=אקייע פונט אקייע פון היטלער, און פון זיבגען יטראל (און נישט קעגן עטימיטן): פון היטלער, און קדרעל געריכטעט נאר קעגן יטראל (און נישט קעגן עטימיטן): פון היטלער, און קעגן איזטן פאלק, און פון מאסקווע - קעגן מדיבת יטראל און קעגן איזטן פאלק; זוי ער אס באצ'יכנט זיך טנאה צו איזן מליטן נאמען "סעטימיטן טנאה". - מיר און ער האט נויטוועבדיקיט איז, וועלכער האט זיך געפעטס מיטן נאמען איז, באבן נישט קיין טום נויטוועבדיקיט איז פעלשן און צו פאראדער ירען זי ווערטערן מיר זאפרן אנדופן די אלט-בּוּיַּע דערשייברונג אין אורטער געשיכטע מיטן אמרת, נאמען: טנאה יטראל. און ווען זויסט, צי דער טנאה=יטראל=זיך, וועלכער האט זיך אנגעהויבן אין פראג און ווערט פארגוועצעט אין מאסקווע - איז נישט איזנער פון זיך טראקלעכטער און גראזיזאמטס אין ער געטיכטע פון שיינרבגען און ליידן פון איזטן פאלק.

אבער פיר וועלן זינדיין קעגן אמת; אויב מיר וועלן זען נאר די איזטער זיפט אין דער זיך. א איזטער טאנדפונקט, וואס איז נישט פאר= בובדן מיט א מענטשלעבן טאנדפונקט און ציט נישט פון אים זיין ניקאה, איז ארייך נישט קיין איזטער טאנדפונקט. נישט קיין איזטער אמת און א מענטש= לעכן אמת. נישט קיין איזטער גערעטסיקיט - אן א מענטשלעכער גערעטס קיט. ער איז אפער מעגלעך דאס פאראקערט: אין אורבזעל גלות האבן מיר געטען איז די מאס גערעטסיקיט, וואס ווערט אנגעווענדעט לגבי די איבעריקע מענטשן - ווערט נישט אנטערקעט לגבי איזן. און די רעלט וואס ווערט אבער��עט פאלק יעדן פאלק, ווערט בעגירת ווען ער האבדלט זיך וועגן איזטן איזטן פאלק. אבער מען קען זיך נישט פארטעלן גערעטסיקיט פאר איזן טן גערעטסיקיט פאר דער גאנצער מענטשחיט. געוויס זילגען זי צוועי אמת, נישט קיין קעגעזאץ איז ער צום צוועייטן, סליידן אין א דיאלאקטיק, וואס איז אינגעוווקלים אין דער פראג-ישער סתיירה" פון "הטומר האער". ווערט ער ליאקנס אפ. דעם אלגעמיינעם אמת, מוז אויך בעגידן דעם איזטן אמת. ווערט ער איז קעגן דער מענטשלעכער גערעטסיקיט. קען געוויס נישט פאלדען קיין גערעטסיקיט פאר איזטן איזטן איזטן און נאר פאר, אם.

אוון אוינפֿן פְּרָאַצְעַס אִין פְּרָאָג אוון אוינּוּ דַּעַד באַשׂוֹלְדִּיקְוָנְג פָּוּן מַאֲסִיךְ  
ווע דַּאֲרָף מַעַן קְוֹקָן דַּוְרָךְ דַּעַד אַלְגָּעָמִיִּנְבָּר פְּרִיזְמָעַ. נַאֲר דַּעַמְּאַלְט וּוּעָלֵן מִיר  
פָּאַרְשְׁתִּין אָוִיךְ זִיְּלָעֶר סְפָּעָצִיםִיטְשָׁע באַדִּיקְזָׁוָנְג מַאֲרָךְ אָוָנְג.

די באַשׂוֹלְדִּיקְוָנְג עַכְּבָן אָוָרָן אוון בְּנֵן-שְׁלוּם פָּוּן "הַסּוֹמֵר הַצְּעִיר" אִין  
פְּרָאָג, פְּוֹנְקָט וּווִי די באַשׂוֹלְדִּיקְוָנְג קְעָגָן חַוְמִי פָּוּן "הַסּוֹמֵר הַצְּעִיר" אִין סָפְּמִיאָה,  
זִיְּבָעָן גַּעֲוָעָן אַרְגָּאַנִּיס פָּאַרְבּוֹבָן אִין אִין אַיִּיבָּה יִסְלָעָכָע גַּאֲבָקִיכְיָת, וּוָאַס  
הַיִּסְטָט "זִיְּקָמְנוּגִיסְטִיטְשָׁע רִיפְּנִיְּקָוָנְג=פְּדָאַצְעַס".

אוון פְּוֹנְקָט וּווִי אוֹרָן אוון בְּנֵן-שְׁלוּם זִיְּבָעָן נִיסְטָמָר וּווִי קְלִיבְּנָעַ  
סְרִיְּפְּעָלָעַךְ אִין דַּעַד גִּיהְיָנוּם=מַאֲשִׁין פְּנָנָם גְּרוּוּלִיל=פְּרָאַצְעַס אִין פְּרָאָג, אַזְׂדִּי אִין  
דַּעַד גַּאנְצָעַר פְּרָאַגְעָר פְּרָאַצְעַס בִּיסְטָמָר וּווִי אַיִּין רִיבָּג אִין דַּעַד קִיטְשָׁפָן  
רְצִיחָות אוֹן באַשׂוֹלְדִּיקְוָנְג עַכְּבָן בְּיִי דַּעַד "רִיפְּנִיְּקָוָנְג", וּוּעָלְכָע וּוּרְחָתָט פָּוּן צִיְּסָט  
כו צִיְּסָט אַדְוָרְכְּעָפִירָט דַּוְרָךְ דַּעַם "קְמָנוּגִיסְטִיטְשָׁן" רְעַזְתִּים אִין מַאֲסְקוּוּעַ אוֹן אִין  
די אַבְּדָעָרָה הוּוּיְטָט פָּוּן דִּי "פְּאַלְקָס=דַּעַמְּאַקְּרָאַטִּיעַס", וּוָאַס זִיְּבָעָן אַדְבָּטָה=  
גַּעֲוָאַרְפָּן דַּעַם קְרָעָמָל.

די נַאֲאַיוּעַ פָּאַרְטִּיךְדִּיקָּעָר פָּוּן "קְמָנוּגִיסְטִיטְשָׁן" גְּרוּוּלִיל=פְּרָאַצְעַס=פְּרָאַצְעַס  
אוֹנְג אוֹנְג די טַעַרָּאָר=סַאֲטָן פָּוּן דַּעַד פְּרָאַנְצְּזִוְּיָסְטָע רְעוֹוָאַלְזָׁזִיעַ אֶלְס הַסְּטָאַרְלִיסְטָע  
בָּאַדְּרָכְטִיקְוָנְג פָּאָר דִּידְאַזְּקָעַ רְצִיחָות. מִיר וּוּעָלָן דָּא-בִּיסְט אַדְּיִינְלָאָזָן זִיךְ אִין  
אַבְּטָאַכְטָוָנְג, צִיְּהָס נִיסְטָמָק דַּעַד יַאֲקָבִּינִיְּשָׁעַר טַעַדְרָאַטָּס צַוְּדָע  
יַאֲרָן=פָּאַרְקִירְצָוָנְג פָּוּן דַּעַד רְעוֹוָאַלְזָׁזִיעַ אוֹן צַוְּדָע הַעֲרָסָטָפָס פְּוּנָם גָּאוּבָּג, יַסְנָן  
אוֹונְאַנְטָוָרִיסְטָס פָּוּן דַּעַד אִסְטָלְעִיבְּנִיסְטָעַר קָאַרְסִיקָּעַ אֶלְס קִיסְרָפָן פָּרָאַנְקָרִיךְ אָוֹן  
צַוְּדָע דַּי דַּעַרְכָּבְעָדוֹרְנָגָס=מְלָחְמוֹת אִין גַּאנְצָע אַיִּידָאַטָּע אָוֹן דִּי טַמְּרָעָבָנְג צַוְּדָע  
הַעֲרָסָטָג פָּוּן בָּאַנְפָאָרָט. מַעַן קָעַן אַבְּעָד אַבְּוֹוִיְּזָן, אַזְׂדִּי דִּי פָּאַרְטִּיךְדִּיקָּעָר פָּוּן  
אִיצְטִיקָן טַעַדְרָאָר דַּוְרָכָן פָּאַרְגְּלִיְּדָקְמִיט יַעֲנָעָם, מַאֲכָנָן זִיךְ נִיסְטָט=זַעַעַדְדִּיקָ, בָּאָ=  
וּזְוֹאַסְטָצְזִינְקָן אַדְעָר אַזְמָבָאַוָּאַסְטָצְזִינְקָן, אַיִּין הַחִיטָּט=אוֹן גְּרוּנָט=אַזְבָּעָרְשָׁרִיסְיָד  
צַוְּוִיטָן דַּעַם טַעַדְרָאָר פָּוּן פָּרִיעַרְדִּיקָּעַ רְעוֹוָאַלְזָׁזִיעַ אָוֹן צַוְּוִיטָן דַּעַם טַעַדְרָאָר אִין  
מַאֲסְקוּוּעַ אוֹן אִין דִּי אַיִּבְּרָדִיקָּעַ הַזְּוּבָּעָטָפָס פָּוּן אַזְוּבִּיטְשָׁטָן בְּלָאָק, וּוָאַס הָטָט  
נִיסְטָמָק קִין בִּיטְשָׁפְּלִיל אִין דַּעַד גַּאנְצָע גַּעַטְלִיכְטָע. אִין אלְלָאַיְּבָּרְדִּיקָּעַ רְעוֹוָאַלְזָׁזִיעַ  
אִין דַּעַד טַעַדְרָאָר גַּעֲוָעָן גַּעֲוָעָן קְעָגָן דַּעַרְגְּלִיְּדָקְמִיט קְעָגָן  
וּוָאַס זִיְּבָעָן גַּעֲוָעָן קְעָגָן דַּעַהְרָאַלְזָׁזִיעַ, אַדְעָר וּוּעָלְכָע חָבָן זַעַקְעָמָפָס קְעָגָן  
דַּי עֲסָדְרָעָמָע פָּאַרְטִּיךְיָעַן וּוָאַס הָאָבָן גַּעַזְגִּים אִין מַסְךְ פָּוּן דַּעַד רְעוֹוָאַלְזָׁזִיעַ אָוֹן  
אַיִּבְּרָגְעָבְּוּמָעָן דִּי הַעֲסָדָטָפָס (זּוּיִי, לְמַסְלָל, אַיִּין דַּעַד פָּרָאַנְצְּזִוְּיָסְטָעַר רְעוֹוָאַלְזָׁזִיעַ).  
אַבְּעָד דִּי "פְּרָאַצְעַס" אִין מַאֲסְקוּוּעַ אוֹן אִין דִּי אַיִּבְּרָדִיקָּעַ לְעַבְדָּעָר, וּוּעָלְכָע זִיְּ=  
בָּעָנָן אַוְנְטָעָרְגָּוּוֹאַרְפָּן דַּעַם קְרָעָמָל, וּוּעָלְכָע זִיְּבָעָן גַּעַשְׁטָאַגְּעָן אוֹן בָּאַלְטָעָ=  
וּוִיְּסָעָם זַעֲלָבָסְטָ, קְעָגָן דִּי רְעוֹוָאַלְזָׁזִיעַ=פְּיִירָעָר, וּוּעָלְכָע זִיְּבָעָן גַּעַשְׁטָאַגְּעָן בְּלִים  
וּרְיִגְּלָל פָּוּן דַּעַרְגְּלִיְּדָקְמִיט באַלְשָׁוּוֹיְּסְטִיטְשָׁע אָוֹן קְמָנוּגִיסְטִיטְשָׁע באַזְוּבָּעָגָן אָוֹן וּוּעָלְכָע  
הָאָבָן זִיךְ זַעֲלָבָסְטָ באַסְטִילִילָס אִין אלְלָאַיְּבָּרְדִּיקָּעַ, פָּאַזְּקִיּוּעַ, פָּאַזְּטִיטִיוּעַ,  
פָּוּן דַּעַד קְמָנוּגִיסְטִיטָשָׁע באַזְוּבָּעָגָן, כְּמֻעָס פָּוּן זִיכְנָס זִיךְ אַיִּז אַנְטָסָטָגָעָן. נִיסְטָמָ  
פָּאַרְטִּיךְיָעָר פָּוּן קָלָאָן אַדְעָר פָּאַרְטִּיךְיָעָר, וּוּעָלְכָע זִיְּבָעָן גַּעֲוָעָן  
וּוִיְּסָעָם אִין גַּעֲוָעָן אִין דַּעַרְגְּלִיְּדָקְמִיט רְעוֹוָאַלְזָׁזִיעַ, נַאֲר דִּי שְׁעָפָרְ פָּוּן  
דַּעַרְגְּלִיְּדָקְמִיט. דַּעַרְגְּלִיְּדָקְמִיט, אַיִּרְעָר, טְרָעָגָעָר, וּוּרְטָזְזָגָעָר אָוֹן  
בְּעַרְגְּעַגְּבָנְסְטָעָמָעָן - דַּוקָּאָ זִיךְ וּוּעָלָן גַּעַטְמָעָמָלָס - אַוִּיבָּ זִיךְ בָּאַבְּזָנְזָן מִים  
דַּעַרְגְּלִיְּדָקְמִיט פָּוּן פְּרָאַקְּוֹדָרָאָר אַוִּימָן פְּרָאַגְעָר פְּרָאַצְעַס "אַלְס טְרָאַצְקִיסְטִיטָעָ, טִיסְטָאָ אַיִּסְטָעָ"  
טִיסְטָע, צִיּוֹנִיסְטִיטָעָ פְּרָאַעָטָעָר, אַלְס נַאֲזִיאָבָאַלְעָלָ בְּוּרְזָשְׁוּעָן אָוֹן טְוָנָאִים פָּוּן פְּאַלְקָ

פָּוֹן פַּלְקָסֶס=דַּעֲמָקָרָטִיסֶן רַעֲזָם אָוֹן פָּוֹן סָאַצְיָאלִיזֶם, וּוּלְכָעַ אַבָּן אַרְגָּאַנְגֶּז  
זִילֶם, אֵין דִּינְסָס פָּוֹן אַמְּרוּדִיאַקְבִּישׁ אַיְמָהָרִיאַלִיסֶן אָוֹן אַוְבָּטָעֶר דָּעֶר אַבְּמִירְבָּגֶג  
פָּוֹן פַּאֲרְבָּלְעָדְבָּרִיסֶטֶן מַעֲרָבֶן זַיְקָע שְׂפִּיְבָּגָעֶן - אַ פַּאֲרְסָוּרְבָּרְגָּס=אַעֲבָרֶטֶן קָעֶן דָּעֶר  
מִדִּינְהָ, אַבָּן גַּעֲדָרָבֶן אַוְנְטָעֶרֶן פַּלְקָסֶס=דַּעֲמָקָרָטִיסֶן רַעֲזָם בָּוִי  
פָּוֹן סָאַצְיָאלִיזֶם, דִּי אַיְנִיקִינִיטֶן פָּוֹן טַעֲכָאַסְלָאוּוֹקִיסֶּן פַּאֲלָק אָוֹן דִּי פַּאֲרָסִיִּי=  
דִּיקְוָנוֹגֶס=פַּעֲקִיקִים פָּוֹן דָּעֶר דַּעֲפָבוֹלִיק אַנְסָא. זֹו. אָוֹן אַמְּסָר נַאֲר  
אֵין דָעֶר הַיְזָרִיכֶם אַדְרָפֶן מַעֲן אַפְשִׁיְתָן דִּי חַבְרִים פָּוֹן "הַשּׁוֹמֵר הַצָּעִיר", אַוְרָן,  
בָּנְ=שְׁלוֹם אָוֹן בָּחוּמִי, פָּוֹן זַי אַלְבָעַחֲקָעַ יְמָשָׁוְלְדִיקְעָטָע. דִּי חַבְרִים פָּוֹן "הַשּׁוֹמֵר  
הַצָּעִיר" מִימָּא לְעֵלָה זַיְעִידָע שְׁטַעַנְדְּטִיךְ אַיְבָּרְגָּעַחְזָרֶטֶן עַזְעַלְאַרְצִיעָסֶם, אָז זַי זַי=  
גַּעַן אֵין אַיְבָּטְעַדְרָלָעֶד טַיְיל פָּוֹן זַעַר קַאְמָנוֹנִיסְטִישָׁעֶר וּוּלְעָלֶט, וּוּאָסֶט אַטְבָּנְפַּאֲרָבָּאַנְדֶּס  
גַּעַן אֵין זַיְין שְׁפִּיצָּי - זַיְינְנָעַן קִיְּינְמָאָל בִּישְׁטָ אַגְּנָעְרָקָעָטֶן גַּעַוְאָרֶן אלָס קָאָמוֹ=  
שְׁמִיטָּס אֵין זַיְין שְׁפִּיצָּי - זַיְינְנָעַן קִיְּינְמָאָל בִּישְׁטָ אַגְּנָעְרָקָעָטֶן גַּעַוְאָרֶן אלָס קָאָמוֹ=  
גַּיסְטָן דָּרְכָן קַאְמָנוֹנִיסְטָן, פַּאֲרָקָעָרטֶן - פְּוּנְקָטֶן, וּזְיַ אַוְיִיךְ אֶלְעָה סָאַצְיָאלִיסֶן קָוָקָם  
אוֹרִיךְ זַיְיָ דָעֶר "קַאְמָנוֹנִיסְטָן", זַיְיָ אַוְיִיךְ רַעֲפָאַרְמִיסְטָן-פַּאֲרָעָטָעֶר, וּוּלְכָעַ דִּינְעָן זַיְיָ  
איַבְּטָרָעָמֶן פָּוֹן דָעֶר בָּרוֹזְסָוָאַזְיָעָ אָוֹן אַיְמָהָרִיאַלִיסָּסֶן אַוְבָּטָעֶר אַסְגָּאַלִיסְטִיסְטָעֶר  
מַאֲסָסָה.

האגען געוווקן אויסגעטראכענע אַסְמוֹנוּאַסְטָן, הוֹוִיטְסְטָן=פֿרְדְּרָעָן פֿוֹן דָּעָר פֿאַרְטִּיכְיָה אַזְוֵן פֿוֹן דָּעָר רַגְּדִּירְגָּן, לאָנְגִּידְלִיקָּעַ פֿוֹרְדָּעָר אַזְוֵן גַּדְּגַּדְּלָה פֿוֹן אַסְמוֹנוּאַסְטָן, - אַזְוֵן אַיְזָן אוֹזְיָן גַּעֲוֹעָן אַיְזָן אַלְלָא אַבְּדָרִיךְעַ "רַגְּדִּיקְרוֹנְגָּס"=פֿרְאַזְוּסְמָן אַיְזָן מַאֲסְקוּעַ אַזְוֵן אַיְזָן דִּי אַבְּדָרָעָה-הַרְוִיטָּס=סְמֻטָּעַ פֿוֹן דִּי לַעֲבָדָעָר, וּוֹאָסְ זִינְעָן דַּעֲרָבָעָר וְעַ = וּוֹאָרְדוֹן דָּוֶרֶד דָּעָר רַוְּסִישָׁעָר אַדְמִי בָּאָרְדִּי דָּעָר אַזְוֹנִילְסָעָר וּוֹלְטָס=מַלְחָמָה.

פָּרֹן זִבְּנָת עַם אֵין אַיִינְגָּעַשְׁתָּעַלְמָם גַּעֲזָוָרְן דִּי אַבְּסָאַלְוָטִיסְטִישָׁע אַלְיִין=  
הַעֲרְשָׁאָפֶט אַיִן דָּאַטְּנְפָּאַרְבָּאַנְד - אַיִן זָעַר צְזָוִיְּטָעַד הַעֲלָמָט פָּוָן דִּי דְּרִיְּסִים קַעַד  
יאַרְן - דְּזָוָךְ דָּעַם אַגְּרוֹן יַעֲנָד דְּזָשָׂגָאַשְׁוֹנוּלִי, וּוּעַלְכָּבָר הָאַת גַּעֲבָדָעַלְט זִיְּין-בָּאַ=  
מַעַן אַוְיַּף סְטָאַלְיִין, הַאַבְּן זִיךְּר אַבְּגָעַהוּבִּין זִיכְּרַעַנְד רִינְגִּיבְּקָוְגָּס=פְּרָאַצְּעָסָן קַעַגְּן  
דִּי קַאְמְוָנוּסְטִישָׁע הַוִּיפְּטָט=פְּרִידָעָר, אַוְן זִידָצָן יַקְעַד פְּרָאַצְּעָסָן קַעַגְּן דִּי פְּרִיעָר פָּוָן  
דְּעַד קַאְמְוָנוּסְטִישָׁע פְּאַדְשִׁי זִיכְּרַעַנְד אַיְגָבָעַ פָּוָן דִּי הוּיִפְטָט=לִיבְּנִיעָס פָּוָן סְטָאַלְיִין=  
בִּיסְטִישָׁן רַעַשִּׁים, אַוְן אַוְיַּב עַמְּסָע אַיִן קַאְמְוָנוּסְטִישָׁן" רַעַזְסִים אֵין וּוּרְדָעַד דָּעַם  
נַּאֲמָעַן סְטָאַלְיִין-זִים - אֵין דָאָס דְּעַד לְאַגְּדוּיְעַרְבָּדָעַ טַעַרָּאָר אַיִן זָעַר פָּאַרְמָס פָּוָן  
רִינְגִּיקְרָונְגָּן קַעַגְּן דִּי קַאְמְוָנוּסְטִישָׁע פְּרִיעָר.

מיס דעם מאמענד וווען סטאלין האט באהערסט דע פארטיזן, די געהיזים פאליזיז און די מלוכה - האט זיך אונגעחויבן די סדרה "רייניכיקונגגען" און דעד אונפערערטאטט פון דער קאמפוניסיטער נארטאי. די גראויסע "רייניכיקונגגען" און דוטלאנד האט זיך אונגעחויבן אין אויגווטס 1936, וווען מען האט געטעטלעט צום מספטס זינאזייעוּן, דעם פירעד פון קאמאיינטערן, קאמיענגיינדוּן, דעם מאוערטיסן וויצע=פרעםיער, און די-באנדטטע חברים און מיטהעלמער פון לעניבּען. טפעטער, און יאנזראד 1937, איז פארגעקומען דער פרדאצעס קעגן בוכאָריבּען פיאטאָקאוֹן און רדאָק, און אַין אַיאָר אַרום - דעל פרדאצעס קעגן בוכאָריבּען אלע פון דער אונפערערטאטט פון דער באָלטעוויזטער פארטיזן. גלייכֿאַיִיטיק מיט אַט די פרדאצעס זינען אַרטיסטית אַון גַּעֲהַרגְעַם גַּעֲוֹוָדָן הובּעַטער טויזנטער פארטיזן=חַבְּרִים. דער גרעטער טיל פון די, וועלכּע האבן זיך באָ טיליקט אַין דער באָלטעוויזטער דעווואַלוֹזֶע אַון האַבן גַּעֲקַעַמְפַט אַיכְמַגְיֵר=געָרְךָ=קרְיָגְעַן זיך ווֹרְגִּיסְעַס. אַין אַנְהָוִיבּ 1937 אַין פַּאֲדָמָכְט גַּעֲוֹוָרָן דער

קלוב פון די לאנג'יעריך באלטשוויקעס" - אונן עס האט זיך אונגעחויבן אַ כוֹוָאַ  
לייע אַדְּרֶסְטֶן צְוֹוִישֶׁן דִּי אַלְטֶן פֿאַרטִי=חַבְּרִים.

אין מיטן 1937 האבן זיך דִי אַלְטֶן אוַיסְגָּעֶר יִתְּעַרְתָּ אַוְן אַרוֹמְגָּעָעָ  
בּוּמְעָן אוַיך אַומְפָּאַרְטִי=אִישָׁ מְאָסָן; אַרְבָּעַטְרָן, פֿוּזְיעָרִים, בְּאַמְּטָעָ,  
גַּעֲלַעֲדַטְעָ, קִינְסְטַלְעָר, אַפְּצַעְדָּן, הַבּוֹזְעַטְרָן טַוְיזְעַטְרָן סָאוֹוִיעַטְיִשְׁעָ בְּגַהְגָּעָר,  
זַיְיְבָעָן אַין מיטן דער באַכְטָ אַרְטִיסְגַּעַטְלָעָטָט גַּעֲוָוָאָרָן פָּוּן זַיְיְעָרָעָ בעַסְטָן דָוָרָךְ  
די אַגְּבָעַטָּן פָּוּן גַּ.פַּ.אוּ. אַוְן זַיְיְנָעָן אַרְטִיסְטְּרָט גַּעֲוָוָהָרָן. דער גַּרְעַסְטָרָט טִילְ  
פָּוּן דִי מִיכְּבִּיסְטָרָן פָּוּן דִי פַּעַדְעַדְאָטְיוֹוּ לְעַבְּדָרְ האַבְּן זַיְקָעַטְבָּעָן צְוֹוִישֶׁן  
די אַדְּרֶסְטִירְטָע, דער גַּרְעַסְטָרָט טִילְ פָּוּן דִי פַּרְאַרְטִי=יִעָרָפְּרָעָטָלְ פָּאַ=  
דַיְיְנָעָן פָּוּן דִעְרָ בְּאַלְטָעוֹוִי=סְטִיסְטָרָט פַּאַרְטִי זַיְיְנָעָן אַיְינְגַּעַזְעָצָם גַּעֲוָוָאָרָן אַין דִי  
תְּפִלְסָוֹת. עַס אַיְזָ אַפְּילָוּ בִּישְׁטָ אַדְוָרְגַּעַלְאָזָט גַּעֲוָוָאָרָן דִעְרָ פַּאַלְטִיבְּרוֹרָה - וּוָאָם  
אַיְזָ גַּעֲוָוָעָן צְוֹאַמְעַגְגַּעַטְסָעָלָט פָּוּן דִעְנָ פַּיְנָפְּרָעָן זַיְיָ האַטָּ מעַן  
בָּאַסְלָאָסָן צָוָא אַרְטִיסְטְּרָן אַוְן טַפְּשָׁעָה האַטָּ מעַן אַיבָּרָ זַיְקָיָ אַוְיסְגָּעַטְרָט סְוִוִּיטְ=סְמָרָטָן.

די פִּירְעָד פָּוּן קָאַמְּאַיְנְטָעָן אַוְן זַיְיְנָעָ מִיכְּגַּלְיִזְעָר זַיְיְנָעָן גַּעֲוָוָעָן  
צְוֹוִישֶׁן דִי אַדְּרֶסְטִירְטָע, טְרָאָצָ דָעַם, וּוָאָם לוֹיטָ דִי גַּעֲזָעָן, האַט דִעְרָ עַקְזְעַטְוִוָּה=  
קָאַמְּיִעָּסָ פָּוּן קָאַמְּאַיְנְטָעָן זַיְקָעַטְבָּעָן אַוְיךָ אַחֲכָעַרְעָרָט שְׁטוּפָעָ, וּוֹי אלָעָ אַבָּעָ=  
דַעְרָ אַרְגָּבָעָן פָּוּן דִעְדָרְ רַוְסְטִירְטָעָ בְּאַלְטָעוֹוִי=סְטִיסְטָרָט פַּאַרְטִי, אַזְעָדָרָ פָּוּן יִעְדָעָ  
אַבְּדָעַרְעָרָ קָאַמְּוּבִּיסְטִיסְטָרָט פַּאַרְטִי. אַוְן דִעְרָ גַּאֲנְצָעָרָ אַפְּאַרְאָטָ פָּוּן קָאַמְּאַיְנְטָעָן  
הַאַט - לוֹיטָן סָאוֹוּעִיטִיסְטָן גַּעֲוָעָץ - גַּעֲהָהָסָ אַנְעַסְמָעָרְטִירְטָאֵלָן סְמָאָטָסָ, אַוְן  
יעַדְעָרָ קָאַמְּוּבִּיסְטָט אַוְמָעָטָם, האַטָּ זַיְקָעַטְבָּעָנָט, אַזְעָדָרָ גַּעֲפִינָטָ זַיְקָעַטְרָ זַיְיָ  
בָּאַפְּעָלָל, אַרְיִינְדָרְעַכְּבָעַדְקִיךְ דִי סָאוֹוּעִיטִיסְטָעָ דַעְגְּיַוְרְגָּגָ אַוְן דִי פִּידְרָעָרָ פָּוּן דִעְרָ  
בְּאַלְטָעוֹוִי=סְטִיסְטָה פַּאַרְטִי. אַבְּעָרָ דִי גַּ.פַּ.אוּ. אַגְּבָעָןְהָבָן, לוֹיטָן לוֹיטָן  
סְטָאַלְיְנָעָן, נִישְׁטָ גַּלְיִיְגָטָ קִיְיָן שְׁוָם אַכְּסָ אַוְיְמָן קָאַמְּאַיְנְטָעָן, אַוְן זַיְיְנָעָן  
אַוְן מִטְּאַרְבָּעַטְעָרָ זַיְיְנָעָן אַרְטִיסְטְּרָט גַּעֲוָוָאָרָן, בְּוֹנָקָם וּוֹי דִי סָאמָעָ לעַזְעָטָם.  
צְוֹוִישֶׁן דִיְדָאַזְיְקָעָ אַרְטִיסְטְּרָטָעָ האַטָּ זַיְקָעַטְבָּעָן אַוְיסְגָּעַטְרָכְבָּעַנְדָרָ קָאָמוֹ=  
נִיסְטָ מִיטָּ אַוְעָלָטָ=נָאָמָעָן, פָּוּן דִי גַּרְיְנְדָעָרָ אַוְן הוֹוִיפְּטָ=פִּירְעָרָ פָּוּן קָאַמְּאַיְנְטָעָן,  
דִעְרָ פִּירְעָרָ פָּוּן דִעְלָ קָאַמְּוּבִּיסְטִיסְטָרָט דַעְוָוָלְזְוָיָעָ אַוְן דַעְגְּיַרְוָגָ אַיְן אַוְנְגָּאָרָן -  
בְּעַלָּא קוֹן.

די צָאָל אַדְּרֶסְטִירְטָעָ האַט דַעְגְּרִידִיכָט מִילְיאָנָעָן. פָּוּן אַט דִעְרָ דִיְיְנִי=  
קוֹנְגָּס=גִּזְרָה האַבְּן אוַיךְ גַּעֲלִיתָן מִילְיאָנָעָן דָוָסָן, בעִיקָּר אַרְבָּעַטְעָרָ אַוְן פֿוּזְיעָרִים.  
אַיְדָן אַוְן אַנְדָעַרְעָ נַאֲזִיאַבָּאַלָּעָ מִינְדְּרָהִיְיטָן זַיְיְנָעָן סְפָעַצְיִילָ דִיסְקְרִימִינְטָ גַּעָ=  
וּוָאָרָן אַיְן דַעְמָאַזְיָקָן מְאָסָן=טְעָדָרָר. די מַעְנָעָרָ פָּוּן נַאֲזִיאַנָּאַלָּעָ מִינְדְּרָהִיְיטָן,  
וּוָאָרָן זַיְיְנָעָן קָאַבְּאַעֲנְטִירְטָ אַיְן דִי יְשָׁוּבִים פָּוּן דַוְסִישָׁן פְּאַלְקָן, זַיְיְנָעָן אַרְעָסָ=  
טִירָט אַוְן "לִיקְוֹזִידִירָט" גַּעֲוָוָאָרָן. די פְּרוֹעִין זַיְיְנָעָן פַּאַרְשִׁיקָט גַּעֲוָוָאָרָן. אַיְן  
אַזְיָאָטִישָׁן דַוְסְלָאָנְדָן, אַוְן דִי קִינְדָעָרָ האַטָּ מעַן אַפְּגַעַגְעָבָן אַיְן דִי שְׁוָלָן פָּוּן  
גַּ.פַּ.אוּ. אַזְיָיְזָ צְוֹוְרָיְצָעָן אַלְסָ רַוְסִישָׁע תְּמוּמִים. אַינְגַּזְלָעָן פָּוּן לְעַטָּן, גַּרְיכָן,  
בְּרַולְגָּאָרָן, פִּינְבָּרָ, עַסְטָאַבִּיְעָרָ, לִיטְוֹנוֹגְנָעָרָ, פַּאַלְיָאָקָן אַוְן אַנְדָעַרְעָ, וּוּלְכָעָרָ האַבְּן  
עַקְזִיסְטִילָט אַיְן דִי רַוְסִישָׁע יְשָׁוּבִים, זַיְיְנָעָן אַפְּגַעַוּרְוִישָׁט גַּעֲוָוָאָרָן, אַוְן דִי כּוֹ=  
סִישָׁע טַפְּעָמָעָ זַיְיְנָעָן אַפְּגַעַרְיִינְקָט גַּעֲוָוָאָרָן פָּוּן "פְּרַעְמַדָּע" רָאָסָן. אַלְעָ מַעֲנָסָתָן  
פָּוּן דִיְדָאַזְיְקָעָ אַלְסָ הַיְתָלְעָרָט=טַפְּיִאָנָעָן; די כִּינְעָזָעָלָ, קָרְרָעַעָנָעָרָ אַוְן מַאָגָּ=  
לְעַטָּן אַוְן פַּאַלְיָאָקָן - אַלְסָ הַיְתָלְעָרָט=טַפְּיִאָנָעָן; די כִּינְעָזָעָלָ, קָרְרָעַעָנָעָרָ אַוְן  
גָּאָלָן - אַלְסָ יַאֲפָנָעָרָ טַפְּיִאָנָעָן; די אַרְמָעַבְּרָרָ, אַסְוָרָן, פְּלָרָסָן, - אַלְסָ בְּרִיטִיסְטָעָ

מיטן זער מארדען ז.ב.או.=באאממע און דעם ג.ב.או.=פֿערעד האט סטאילין  
פארענדיקט דעם ערסטן "דִּינְיָקָונֶס"=זווג אין גראנדיעזן מסטטאב; דעם רוו=  
סיטן פאלק אין אויגעקלעט געזוארן, דורך דער פרעסע און דורך דעם ראייא,  
או עלע אודעטען און די געריכטלאכע מאן=מארדען זיענען פאקטיס ניטס געמאכט  
געזוארן דורך זער סאוועיטשער מאקט - נאר דורך טעדיקער, פֿערעדער און  
פרומדז אונגעטן.

צווישן די "לייקויזידלטע" זודד דילאז יקע "רייניקוונגען" איז גע=  
ווען זיבאָויעו (אַיד, זיינ פריערדיקער נאמען איז געוווען הירש אָפֿעל=  
בּוּסִים), פון דֵּ אַדְּסֶטֶעֶבֶל שאלטוויךעס, זועלכער האט זיך איז, יאָר 1917 אומגע=  
קערט צוזאמען מיט לעניבּען קיין דוסלאנד, ער אליאָויסיגעווילט געווואָרֶן  
אלס מיטגילד פון פֿאַלְּטִיבּוֹרָא באָלֶד בְּיִם אַבְּהָרִיבּ פון טַפְּן דילאז יקע אַיבּסְ=  
טִיטּוֹצְיעַ. ער איז געוווען פֿאַרְזִיאָעֶרֶת פון סָאוּוּיְיטִיסְטִין דָּאס אַין קָעְטְּרָגָרֶד אָוּן  
באָכְן גְּרִינְדְּן דָּעַם קָעְמָאִינְטָעָרֶן אַין ער געוווען זיינַ פֿאַרְזִיאָעֶרֶת בְּיַז 1926;  
אַקְמִיעְבּוּסִים (אַיד, זיינַ פריערדיקער נאמען - רָזְבּוּפְּלָדֶס), אַן אלטער באָלֶד=  
טעוֹרִיךְ, אַ נָּעֲבָטָה פְּהִלִּינְטַ פָּוּן לְעַבְּנָעָן, אַ-מִּיטְגְּלִילִיךְ פָּוּן פְּאַלְּטִיבּוֹרָא פָּוּן  
זִיבְּשַׁט ער אַיז גַּעֲגַּרְנְּדָעַט געווואָרֶן אַין יאָר 1917, וּוֹיְצָעַ פְּרָעָמִילָעֶר אַין דָּעַר  
רעַב יְרוֹנוֹגֶ בְּיִם לְעַבְּן פָּרָן לְעַבְּנָעָן; סָעַמְיָאָנוֹן, סָעַרְטָאָר פָּרָנָם אַעֲבָטָרָלֶל=  
קָאַמְּיִיטָעַט פָּוּן דָּעַר קָאַמְּוֹנִיסְטִיכְלָעַט פְּאַרְטִּיכְיִיְ; פִּיאַטְאָקָרְוּ, מִלְּטָגְלִילִיךְ פָּוּן אַעֲבָטָרָלֶל=

קאמיטשען פון דער פארטהי און וויזע=פארז היינר פונם העסטען עקאנאמישן ראט  
 פון דאטנפרארבאנד; סאקאלביךאוו, מיטגליד פון פאליטביורה און אמאסאדאך  
 פון דאטנפרארבאנד אין ענגלאנד; ועוד (א איז, זיין פריערדייקער נאמען -  
 סאבעלסאן), דער הויטס=רעדאקטאטור פון "פראוודא" (דער צענרטאל=אַרגאָן פון  
 דער רושטער-באלשערויסטיטשער פארטהי), האם זיך אומגעקדעם קיין רוסלאנד  
 אין יאָר 1917 צוזאמען מיט לעכינגען און זיננאָפּוּיעָרָן, פון די הויטס=פֿירער  
 פון קאמאיינטערן; דיקאוו, פון די עלטסטע חברים אין דער באַלטשוויסטיטשער  
 פארטהי, פֿרְעַמִּיעָר נאָך לעכינגען טויט, א מיטגליד פון פאליטביוקאָן; בוכארין,  
 חבר און מיטאָרבעטען פון לעכינגען אין אויסלאנד, מיטגליד פון פאליטביורה  
 זינט 1918, פֿרְעַזְדֶּעֶט פון קאמאיינטערן פון יאָר 1926 ביז 1929, מחבר פון  
 די קאמוניסטייש לערין = אָונֵן שטודילד-ביביכער, וועלכע זינגען געווען די מאָבוֹס=  
 לעדרסטע און פֿאָרטְפּרִיְּסְטְּעָן אַיִּסְטְּהָרָן, אָונֵן נאָך לעכינגען טויט, דער העססע=  
 טער טעאָרטְסְטְּעָר. לעדר אַיִּסְטְּהָרָן באַלטשוויסטיטשער קראָטְסְטִיכְמִיךְ -  
 מיטגליד פון צענרטאל=קאמיטשען, דאטנפרארבאנד-יעסעד אמאסאדאך אַיִּסְטְּהָרָן  
 אָונֵן וויזע=אָוִיסְטְּעָרָן = מִינִיסְטְּרָן; יָאָגָּדָה - פֿירער פון ג. ב. מ. א.ו.; סאמקסקי - דער  
 פֿירער פון די פֿרְאָמָּעָסְיָאנְגָּעָלָה פֿאָריִינְגָּעָן בעט לעכינען האָט געלעבט אָונֵן אַגְּעוּווּיסְטְּעָן  
 ציִיסְטְּהָרָן זיִין טויט, א מיטגליד פון פאליטביורה, פון זיִין טאָפּוּכְּגָּה אָונֵן;  
 רודז'זטְאָק - פֿרְעַמִּיעָר פון ר. ס. פ. ד. - די הויטס=פֿרְעַבְּוּלְּקִיךְ אַיִּסְטְּהָרָן,  
 אָונֵן נאָך אָסְקָה דער באַלטשוויסטיטשער אָבְּפֿרְעַלְּטְסְטְּפָטָן, חברים אָונֵן מיטאָרבע טער  
 פון לעכינגען. אלע זינגען לִיקְוּדִים געווארן דורך די רִיבְּנִיכְוּנְגָּה=פֿרְאָצְעָסְן,  
 אויסטען טראָצְקִיְּן, וואָס טאָלִין האָט נִיטְשָׁטְגָּעָס אָלאָגָע ציִיסְטְּהָרָן הַוִּיטְסְטְּרָן  
 דִּירְן, ווַיְיִלְלָה עַד אַיִּז אָסְקָה דִּירְן געווען אָנְדְּרָקְעָבָן אלס דער צוֹוִיְּסְטְּרָן הַוִּיטְסְטְּרָן  
 פֿירער צוזאמען מִים לעכינגען, וואָס האָט גַּעֲמָאָס די דָּרוֹוָאָלְּזִיכְיָע, עַד אַיִּז גַּעַע  
 ווען באָקָבָט אלס טאָפְּעָד פון דעה גַּוִּיטְסְטְּרָן אָמְמִי אָונֵן באָרִימְטָעָר מִילְּטְעָר=פֿירער.  
 ערְּסָט ווען סְטָלִין האָט זיך פֿאָרָפְּסְטִיכְטִיק אַיִּסְטְּהָרָן זיִין מַאְכָּט - אַיִּסְטְּהָרָן אָרְזָקִי=אָרְזָקִי=  
 גַּעֲטִיקָּם געווארן פון דאטנפֿאָרְבָּאנְד אָונֵן עד אַיִּז דָּלְמָאָרְדָּעָט געווארן אָונֵן מַעַקְּסָה  
 סִיקָּא, דורך אַיִּנְגָּעָם פון די ג. ב. מ. א.ו.=אגְּעַבְּטָן.

אָונֵן דער גוֹרֵל פון די באַלטשוויסטיטשער פֿירער אַיִּסְטְּהָרָן דָּוּלָאָנְדָּה האָט בִּיטְסְטְּעָן  
 אוֹיסְגּוּמִיכְן אוֹיְיךְ די קאמוניסטייש פֿירער אַיִּסְטְּהָרָן אלע לעבדער, וואָס זינגען דָּעָה=  
 רָאָבְּדָת געווארן נאָך דער צוֹוִיְּסְטְּרָן וועטלט=מְלַחְמָה דורך דער דָּוּסְטָהָר אָמְמִי.  
 דער בּוֹלְגָאָר טְלִיטָא קָאָסְטָאָוּו, אַיִּנְגָּה פון די גַּרְיְּנְדָּעָר פון דער קָאָסְטָאָוּ  
 מְוּבְּגִּיטְסְטְּרָן פֿאָרטְהָיִי אַיִּסְטְּהָרָן לאָנד, פֿאָליְּטְסְטְּרָן סְעָקְרָעָטָאָר פון דער פֿאָרטְהָיִי,  
 פֿאָקְטְּסְטְּרָן. פֿרְעַמִּיעָר פון בּוֹלְגָאָרְיִיע, רָעָדָקָמָאָלְּפָהָן דער פֿאָרטְהָיִי=צִיְּסְוּכָּגָּה אַיִּסְטְּהָרָן  
 יָאָרְן 1932 - 1933, מִיטְגָּלִיד פון בּוֹלְגָאָרְיִישָׁן סְעָקְרָעָטָאָרְיִישָׁן פון קאמאיינטערן.  
 אַיִּסְטְּהָרָן דִּירְן 1934 - 1935, מִיטְגָּלִיד פון בּוֹלְגָאָרְיִישָׁן פֿאָליְּטְסְטְּרָן זִינְסְטְּרָן  
 אַיִִין ווַיְיִטְסְּרָן, הַוִּיטְסְטְּרָן=מִיטְאָרְבָּעָטָה פון דִּימְיטְרָאָוּן - אַיִִין אָרְאָפְּגָעָזְעָטָם גַּעַע=  
 וועָרָן פון אלע זינגען אַמְּטִין אַפְּרִיל 1949 צוֹלִיב "פֿאָרְבָּרְעָכְעָרִישָׁן" טָלְלָעָרָאָנְגָּז  
 לְגָבִי נַאֲצָנָאָלִיסְטִיכְעָשָׁן בִּיגְגָּנְגָּעָן, אָונֵן דָּעָצְעָמְבָּעָר 1949 אַיִִין עַד באָשָׁול=  
 דִּיקָּט געווארן אַיִּסְטְּהָרָן פֿאָרטְאָט, שְׂפָּחָנָאָזָש אָונֵן אַיִִין שְׂעִידְקָעָרִיִּי. עַד אַיִִין פָּאוֹרְמְשָׁטָט  
 געווארן צוֹם טוֹיט אָונֵן דער אָוָרְטִיכְלִיל אַיִִין אוֹיסְגּוּפְּרִטְמָגְעָן.

צוזאמען מיט קָאָסְטָאָוּן אַיִִין באָשָׁולְדִּיךְט געווארן אַיִִין שְׁפִּיאָנוֹזָט, שְׁעָ=  
 דִּיקְעָרִי אָונֵן פֿאָרטְאָט פֿרְאָמָּעָסְאָר אַיִּוֹוָאָן מְאָטָאָיְלָוּוּ, פֿינְגָּנְגָּעָן=מִינִיסְטָהָר אָונֵן

לאנו>=יעיל קייר קַמְבּוֹנִיסֶט; בלאגורי איזוֹאָבָּאוּ פַּאנְסָאוּ, אַיְזָאוּן גַּאֲרֵגִיאָרוּ, זָיְן רַעַטָּאָר פָּוּן אוּסְלָעָנְדִישָׁן האַנְדָּלָס=בִּירוֹרָא, צָוְנָא צַסְבְּצָעָדוּ, דִּירַעַקְטָּאָר פָּוּן נָגָן צִיאָנָאָלָּאָבָּאָן, וּוּעַלְכָּבָּר אִיז גַּעֲוָעָן אַקְטָיוּן נָאָל אַיְן זִינְעָן יַוְנָגָעָן יַאֲרָן אַיְן דָּעָר-אַפְּמוֹבוֹיִיסְטִישָׁעָר יַוְנָגָעָן אַרְנוֹן אִיז צַוְּלָבָּר דָּעָם אַרְעַסְטִירָט גַּעַוְוָרָן אַיְן יָאָר 1924 דָּוָרָךְ דָּעָר בּוּלְגָרִירִישָׁעָר אַפְּטִיאַלִיסְטִישָׁעָר דָּעָגְיַרְוָגָגָן; בִּיקָּלָאָה, פָּאוּלוֹלָאָה קִילָּעָבָּר, סְקַרְעַטָּאָר פָּוּנָן צַעַבְטָרָאָל=קַאְמִיטָּעָט פָּוּן דָּעָר קַאְמַנוֹּגִיסְטִישָׁעָר פָּאָרְטִיִּי אַיְן בּוּלְגָרִירִישָׁעָר אַרְנוֹן מַאֲרַזְיָצָעָר פָּוּן דָּעָר צַעַבְטָרָאָלָהָר רַעַוְזִין יַאֲבָס=קַאְמִילְסִיעָן פָּוּן דָּעָר פָּאָרְטִיִּי, אִיז באַשְׁוֹלְדִיקָּט גַּעַוְוָרָן צַוְּזָמָעָן מִים קַאְסְטוֹרָוּן אַיְן טַבְּיַאְנוֹזָשׁ, פָּאָרְטִיִּי, אַיז אַוְן טַעַדְיַעַרְדִּיִּי; גַּעַרְגִּזְיָאָנָבָּן, פִּירַעַדְרָרָפָּוּן דָּעָר זִיכְעָרָהִיטָּעָט=פְּאָלִיזְגִּי, מִים=רַאֲם אַוְן פָּלִילְבִּיוֹרָאָה; פְּרַעַפְעָסָאָר פָּאָטָאָקָרְבִּיןָן, מִיטְגָּלְלִידָן פָּוּן פְּאָלִילְבִּיוֹרָאָה, גַּלְלִידָן פָּוּן פְּאָלִילְבִּיוֹרָאָה; מִיבְּיַעַנְתָּרָה; אַיְוָוָן מַאֲסְלָאָרָאוּ, מִיטְגָּלְלִידָן פָּוּן צַעַנְדְּרָאָל=קַאְמִיטָּעָט אַיְבְּדוֹסְטִרְעָע=מִיבְּיַעַנְתָּרָה; אַיְוָוָן נָאָךְ אַסְטָאָרָאוּ, מִיטְגָּלְלִידָן פָּוּן צַעַנְדְּרָאָל מִיטָּעָט פָּוּן דָּעָר קַאְמַנוֹּגִיסְטִישָׁעָר פָּאָרְטִיִּי, אַוְן נָאָךְ אַסְטָאָרָאוּ, מִיטְגָּלְלִידָן פָּוּן דָּעָר אַבְּפִירְעָרְלָאָטָם זִינְעָן גַּעַם, מִטְּפָחָת גַּעַוְוָרָן אַלְסָ פָּאָרְעָטָעָר. שַׁעַדְיַקְרָבָּר, טִימָאָרָאָיְסָטָן, טִימָאָרָאָיְסָטָן, טִימָאָרָאָיְסָטָן אַ.א.בוֹן.

אָזֶן רְוַמְּפָגֵץ זִיְנָעָן לִיקְנוֹוִיזִירֶט גַּעֲוָוָאָרָן נָאָךְ דָּעָר סָאוּוּוִיעַסִּישָׁעַר

עדראבערדרונג און גאנך דער טאָפּוֹג פֿון דעם פֿאלקס=Dעם אַקְרָאַטִּישָׁן רַעֲזִים, אוֹיז  
פארטיזֶנדָן אָפּוֹנִים - לַזְקָאַטָּה פְּאַטְרָאַסְקָאָגָה, דער אַיְבָּזִיקָעָד קָאַמּוֹנוֹסִיטָס אֵין דָעַן  
רוּמְעַבְּשָׁתָל רַעֲגִירְדָּוָג, זָוָם אַיז גַּעַטְפָּן גַּעוֹווֹרָן גַּלְיִיךְ נָאָד דָעַן סָאוּרְדִּיעַסְטִיכָּעָד  
עדראבערדרונג; אָבָּא פָּאָקְעָד, וּעְלְכָעָד אֵין באַקְאָנָט אֵין יִסְרָאֵל דָוָרָךְ אַיְלָע קְרָבָּנִים

1922 אונן ווינטער, Zi איז געזעטען אידיע מעדרשט-יאפן אין דער רומענונגisher אונן סעקרעטארין פון דער רומענונגisher באטלעוויזטיטער פאלטביבוואר, פון זי איז געורךן רומענונגisher אויסערן=מיביגסטער, מילטלייד פון פאלטביבוואר, פון ארגביזוואר אונן סעקרעטארין פון דער רומענונגisher באטלעוויזטיטער פאלטביב זילען

תפקידו כראש מוסד איסוף情報 היה נסיך בתקופה שצ'רנוביל היה מושל קייב. הוא היה אחד ממנהיגי המרד הגדודי של צבאות ברית המועצות ב-1941. איסוף情報 היה מושל קייב במשך כ-10 חודשים, מה-1 ביוני 1941 ועד סיום המלחמה ב-1945.

פָּרָעָם יְמִינָה אֵין דַּעַר פָּלָקְסָם = דַּעַמָּא קָרָאָתִישׁעָר רֻמְעַבְּלָעַ, מִיטְגָּלִיד פָּוֹן פָּאַלִּיטְבָּיְדָלָא.

אוֹרֵךְ עַד אֵין גָּעוּוֹן אֲרַעַתְּרַת אֶסְטְּרִילְטָר אֶלְסָ קָאַמְּבָּיְסָט אָוֹן עַד אֵין בָּאָפְּרִילְטָס  
גָּעוּוֹגָרְטָן פָּוּן דָּעַר תָּפִיסָה עֲרַטְמָמִינָן אַנְקָמָם פָּוּן סָאָפְּוִיְיָעִיטְשָׁן מִלְּלִיטְעָד קִיְּינָן דָּעַם  
חָרְבָּאָטָן אַזְּנָן "אַפְּגָעָרְגִּיבְּגִּיטָּמָן" גָּעוּוֹגָרְטָן אַזְּנָן מָאי 1952 צָוְלִיבָּן "פָּאָרְלִידָן" דָּעַם

מִלְנָסֶה אַזְעֵם טְבֻעַת - וּזְעֵעַז = מִלְנָסֶה אַזְעֵם טְבֻעַת, מִטְגָּלֵיד מִזְן פָּאַלְיָט בְּיוֹדָא, אַרְגְּבָיוֹרָא אַזְעֵם סְעַדְעַת אַרְגְּבָיוֹרָא, אַלְבָגְּזָא דְּקָעֵר קָמְנוֹגִיסָּם, אַזְעֵם גַּעֲרִי-גַּבְּקִיטָּם" גַּעַר  
וְאַרְגְּבָיוֹרָא אַזְעֵם פְּרָאַפְּסָאַדְרָא זְלַבְּדָעָ (אַזְעֵם), פָּאַרְסָי = טְעַדְעַת קָעֵר, אַזְעֵם  
איון מאי 1952; פְּרָאַפְּסָאַדְרָא זְלַבְּדָעָ (אַזְעֵם), פָּאַרְסָי = טְעַדְעַת קָעֵר,

אוֹסִיָּס עַפְשָׂרָא כְּבָנָעֶד אֲבָסִי = אַלְוִינִיסֶט, אֵין "אַפְּגָנִילִיבִּיקֶם" גַּעֲוָוָרָן צְוֹזָעָמָעָן מִיָּה  
כְּבָסָרָא כְּמָקָבָנָה, - דַּעֲרַצְיאָוָבָגָס = מִינְיָסְטָעָד, לְאָנָגִי אַדְרִיקָעָד קָמְנוֹנִיסֶט, אָוָן אַזְּמָעָן

ארנו אלברט זילברמן ליבונזון זילברמן אונו "אַפְּגָנִים זֶקְטָן" גענוארן קוץ' נישטן אידן.

אַיִל אַבְּנָאֵנִים וְעַמְּגָעִים עֲמַקְמָה אֶת אֹזֶן אַבְּנָאֵנִים אַבְּנָאֵנִים  
דְּצַוְדָזָשָׁא, סֻעַרְעַטָּאָר פָּוּן דָעַר קַאמְנוּנִיסְטִישָׁע פָּאַרְטִיָּה אָזָן וּוְצָעָ=פְּרַעַם יְעָרָ=  
מִינְבִּיסְטָעָר, אַ לְאַנְגָּו=אַרְקִיעָר קַאמְנוּנִיסְטָעָן; פָּאַנְדִּי=קָרְיסְטָא, פָּאַרְזִיצָעָר פָּוּן פָּאַלְיִיטָ=  
בִּירְוָרָא פָּוּן דָעַר קַאמְנוּנִיסְטִישָׁע פָּאַרְטִיָּה אַיִל אַבְּנָאֵנִים, אַ לְאַבְּנָאֵנִים  
אַבְּדִין, אַבְּנָוְסָטָר יְעָרָ=מִינְגִּיסְטָעָר, מִטְגָּלִילָד פָּוּן צַעַנְטְּרָאָל=קָאָמִיתָעָטָ פָּוּן דָעַת

האמונתיטשער פארטיזי, און נאך עטלעכע פירען ל' פון דער קאמוניסטיטשער אונ=  
סידערלשרטען.

אין טעכיע זייןען "ליקוועידרט" געווואדען פראפעסאר קלמאן (א)

עד טערטיקער און איזעלאלג פון דער קאמוניסטיטשער פארטיזי, א=  
לאבג יאדיקעל קאמוניסט, וועלכער אין אנהזעב פון דער מלחה אנטלאפּן=  
קינן ראטפֿאָרבענד און באקומען-די. סַאָוּוּיְעַמְּלִישָׁע בְּרִיגְּרוּטָאָטָם. עד אין "אָפְּגָע=  
דִּינִיקָס" געווואדען און יאנר 1949 צוליב זיין-קָעְגְּנָעֶרֶטָאָט צו סלאנסקין, דעם  
פארטיזי=סַעְקָרָעָטָאָר.

ודאלאָס לאָסְקִי, וועלכער האָס זוכה געווען צו אָסְעָצְיָעָלָר פָּאָפּוֹ=

לאָרִיטְעָס בֵּין אָרְנוֹן אַיְן לאָנְדָן, אַיְן געווען סַעְקָרָעָטָר פָּוֹן דער קאמוניסטיטשער  
פארטיזי בֵּין סַעְטָעָמְבָּדָר 1951, זַוְּיָעָס=פְּרָעָמְלִיאָר=מִינִיסְטָעָר פָּאָרִיטְיִי אַיְן סַעְטָאָפּ=

עֲנִיבִים, אַיְינָעָר פָּוֹן דִּי-גְּרִינְדָּעָר פָּוֹן דער קאמוניסטיטשער פָּאָרִיטְיִי אַיְן סַעְטָאָפּ=  
סַלְאָוָאָקִיּוֹן אַיְן יָאָר 1920, דער פָּאָרִיטְיִי=פָּאָרִיטְיִיְּלָרְעָרְטָן, אָרְנוֹן וּזְרָן  
בָּאוּוֹאָסְטָן, אַיְן עַד פָּאָרִיטְיִילָט געווואדען צוֹם טוֹיט דַּעַם 28=סָן נָאוּוּמְבָּעָל  
1952 פָּאָרִיטְטָן, טַעַדְקָרְבִּרְיִי, טַפְּיָאָצָּעָז אָרְנוֹן מַאֲכָן פָּרְדוֹוֹ אָרָפְּצָוּוֹאָרְפָּן. דעם  
פָּאָלָקְסָם=דַּעַמְּקָרָאָטִיסְטָן, רַעֲזִים. נָאָר אַיְן דִּי דְּרִינְיסְטָעָר יָאָרְדָּן אַיְן עַד געווען

לוֹסִט-דַּעַם באָסְוָלְדִּיךְוָנְגָס=אָסְטָן "אַנְגָּעָנָס פָּוֹן אָמְלִיקָאָבִּינְסָן טַפְּיָאָנְזָס=דַּיְנְסָטָן  
אוֹן פָּאָרִיטְיִיּוֹר פָּוֹן אַיְנָתְרָבָּנָאָזִיאָנָלְאָן זַוְּנִיכְזָם". (סַלְאָנְסִיקִי אַיְן, זַוְּיָעָס  
געווען אָן אוֹיְסְגָּעָטְרָאָקָעָנְבָּר אַנְטִי=צַוְּנִיכְסָט אָרְנוֹן עַד האָס זַיְקָבָן אַבָּאִים אַפְּצָחָהָלָטָן  
גּוּטוֹוָאָלְדָן, זַאְפְּאָטָאָקִיּוֹן, קָלְעַמְּנָקִים, אָרְנוֹן טַרְאָקִיּוֹן געווער  
ישראל. סַלְאָנְסִיקִי "הָאָס זַיְקָבָן געווען" אַיְן אלָעַ פָּאָרָבָּרָעָבָן אָרְנוֹן באָלָד נַאֲכָן

אוֹרְדִּישִׁיל הָאָס מַעַן אַיְם געהאָגָעָן. באָדְרִיךְ גָּמִינְדָּעָר – אַיְנָתְרָנָאָזִיאָנְגָּאָלָעָר  
סַעְקָרָעָטָר פָּוֹן דער קאמוניסטיטשער פָּאָרִיטְיִי, הָאָס זַיְקָבָן אַבָּגָעָטָלָסָן אַיְן דער קאמְנוֹ=  
בִּיסְטָעָטָר פָּאָרִיטְיִי אַיְן דִּי 20=עַד יָאָרְדָּן בְּעָרְלִיןְן, גַּעֲרָבָּעָט אַיְן קָאָמְלִיכְבָּפָּאָרָם,  
געווען דִּימִיסְרָאָרְוָן סַעְקָרָעָטָר, אוֹרְגָּעָקָעָרְטָן זַיְקָבָן קִיְּין טַפְּכָאָסָלָאָזָוָאָקִיּוֹן  
אָרְנוֹן 1945 אָרְנוֹן עַד אַיְן געווען דער פָּאָרָבָּינְדָּלָעָר זַוְּיָּיטָן מַאֲסָקוּוֹן אָרְנוֹן פרָאָגָּאָרָן.

אוֹיְזָק עַד אַיְן באָסְוָלְדִּיךְסָמִים געווואדען אַיְן פָּאָרִיטְטָן, טַפְּיָאָנְצָאָזָט אָרְנוֹן טַעַדְקָרְבִּרְיִי אָרְנוֹן  
אָרוֹן. עַד הָאָס זַיְקָבָן "פְּרָדָה געווען" אַיְן אלָעַ פָּאָרָבָּרָעָבָן אָרְנוֹן אַיְן געהאָגָעָן גַּע=  
זַוְּאָרָן זַוְּאָמָעָן מַיִם סַלְאָנְסִיקִיּוֹן; לוֹזְוּוֹיָגּ פְּרִיְּיָעָ – מִינְגָּלִידָן פָּוֹן פָּאָרִיטְיִאָיִיטָן

צַעְנְדָּרָאָל=קָאָמִיסְטָטָם, אַיְנָגָיְאָקָעָר קָאָמְנוֹנִיסְטָט, אַיְן באָסְוָלְדִּיךְסָמִים געווואדען אַיְן  
טַעַדְקָרְבִּרְיִי, "זַיְקָבָן מַדְּהָ געווען" אַיְן אלָעַ פָּאָרָבָּרָעָבָן אָרְנוֹן מַעַן האָס אַיְם  
בָּאָסְוָלְדִּיךְסָמִים געווואדען אַיְן אלָעַ עַבְּרִירָות – "זַיְקָבָן געוווען" אָרְנוֹן מַעַן האָס אַיְם  
וּלְאָדָיְמִיד קָלְעַמְּנָעָטִים – אַוְיִסְעָרָן=מִינִיסְטָעָר, לְאָנְגָיְאָקָעָר קָאָמְנוֹנִיסְטָט, אַיְן

בָּאָסְוָלְדִּיךְסָמִים געווואדען אַיְן אלָעַ עַבְּרִירָות – "זַיְקָבָן געוווען" אָרְנוֹן מַעַן האָס אַיְם  
געהאָגָעָן (בִּשְׁטָקִיְּין אַיְדָן). צַ"ר אַזְּסָאָן לעַבְּעָל, אַלְאָנְגָיְאָקָעָר קָאָמְנוֹנִיסְטָט,  
וּזְיָעָס=אַוְיִסְעָרָן=מִינִיסְטָעָר, פָּאָרָרְמָשְׁטָט געווואדען אַיְן סַלְאָנְסִיקִיּוֹס פְּרָאָצָעָס אַוְיָקָעָס

אַיְיָבְּקָעָר תְּפִיסָּה (אַיְדָן); וּזְוִילְיָאָם גָּאוֹזִי – רַעַדְאָקָטָר פָּוֹן דער פָּאָרִיטְיִי=  
צַיִיטָוָנָג "רָוּדָע פְּרָאָרוֹא", מִינְגָּלִידָן פָּוֹן צַעְנְדָּרָאָל=קָאָמִיסְטָטָם, אַיְן אַדְעָסְטִילְרָט גַּע=  
וּוְאָרָן אַיְן פְּרִילִינְג 1949 אָרְנוֹן נָאָרְנוֹן גַּעַמְּפָטָט געווואדען; אַנְדָּרִיּוֹת סִימָאָן,

דער בִּינְיָעָר רַעַדְאָקָטָר פָּוֹן "רָוּדָע פְּרָאָרוֹא" (אַיְדָן) "הָאָס זַיְקָבָן מַדְּהָ געווען"  
אוֹן מַעַן האָס אַיְם געהאָגָעָן; באָדְרִיךְ רַיְיצִין, זַוְּיָעָס=זַיְכָּרָה יִלְסָס=מִינִיסְטָעָר,  
מִינְגָּלִידָן פָּוֹן פָּאָרִיטְיִאָיִשָּׁן צַעְנְדָּרָאָל=קָאָמִיסְטָטָם, אַלְאָנְגָיְאָקָעָר קָאָמְנוֹנִיסְטָט, אַיְן גַּע=  
אַיְן, גַּעַמְּפָטָט געווואדען זַוְּאָמָעָן מַיִם סַלְאָנְסִיקִיּוֹן, "זַיְקָבָן מַדְּהָ געווען" אָרְנוֹן גַּע=  
הָאָגָּגָעָן געווואדען; אַדְסָוָר לְאָנְדָּאָן, זַוְּיָעָס=אַוְיִסְעָרָן=מִינִיסְטָעָר, אַלְאָנְגָיְאָקָעָר

אַמְוּבִּיסֶּט, אָיֵד, גַּעֲרָבֶת אֵין אַפְּאַרְאָס פָּוֹן קַאַמְּאִינְסֶעֶרֶן, "זִיכְּר מָודָה גַּעֲרוּן"  
אוֹן אִיזְׁנָה פָּאָר"מְשֻׁטְּגָעָוָרְן אַרְיָן אַיְבִּיקָעַ תְּפִיסָה; וּוֹאֲרָא הַיִּידָא, וּוַיְצַעַ  
אוֹסְעָרֶן=מִינְיִסְטֶעֶר (אָיֵד), לְאַבְגִּיאָר יִקְעָד קַאַמְּוּבִּיסֶּט, "זִיכְּר מָודָה גַּעֲרוּן" אֵין  
זִיכְּרַעַנְד פָּאַרְאָדָעָכָנְס אָוֹן פָּאַרְאָדָטִילְג גַּעֲרוָאָרְן צַו אַיְבִּיקָעַר תְּפִיסָה; רַדְאַלְפָ  
מְרַגְּלִיוֹת, וּוַיְצַעַ אֹוְסְעָרֶן=מִינְיִסְטֶעֶר אָוֹן האַבְּדָלָס=מִינְיִסְטֶעֶר אוֹן דַּיְר אַטְאָ פִּישָל,  
וּוַיְצַעַ פְּינָאָג=מִינְיִסְטֶעֶר, אַלְאַבְגִּיאָר יִקְעָד קַאַמְּוּגִיסֶּט - "הַאֲבָן זִיכְּר מָודָה גַּעֲרוּן"  
אוֹן זִיכְּנָעַן גַּעֲהָגְעָן גַּעֲרוֹאָרְן.

אין אונגרן - אין געטוויט געווארן לאסלא ריליך, אויסטרן = מיניסטער און אינגרן = מיניסטער אין דער קאמוניסטיישער דעג'ירונג, מיטגליד פון פאליט בעילר, אין אידיגנטערטערן אין-דער פארטיזן נאך אין יאנר 1931, אין עלטער פון 22 יאנר, און אין יאנר 1932 אין ערד ארעסטיטרט געווארן אלס אטומינט. ביי דער ריאיניקוונג אין על באשולדיקט געווארן אין א פרארשווערונג צו דער מארדן דעם אונגרן איז פראמעילדר=מיניסטער, זיך מודה געווען" און דער הריגען געווארן אין אקטאבער 1949; גענעראל ג'אירי פאלמי, דער הויפט פון גענעראל=atab, ווייעזען ייכערהייטס=מיניסטער, מיטגליד פון, צענטהקל=קאמיטעט פון דער קאמוניסטיישער פארטיזן, אין באשולדיקט געווארן צו זאמען מיט ריליך, זיך מודה געווען" און דער טויטא-ורטיל-איבער אים אין אויסגעפערס געווארן אין אקטאבער 1949; דער טובער סעאני, סקרעטאד-פון דער קאמוניסטיישער פארטיזן אין אונגרן, מיטגליד פון דער עקוועקוטיווע פון דער פארטיזן און מיטגליד פון דער צענרטאלער דעוויזיאנס=קאמיסיע, אין באשולדיקט געווארן אין פאסערלאָפַּד-פְּאָלָּאָס, זיך מודה געווען" און אין געטוויט געווארן אין אקטאבער 1949. צו זאמען מיט זיך זינגען "אָפְּגָּרְדִּינִיקְט" און פאר"ם טופט גע=ווארן נאך Utלעכע מעבנטן פון דער אונפערטאטפֵּט, גוו, למלל, דער ב. יוסטס, אונדראָס סלאָי, לאסלאָ סולְּיָס, געארט מאָזען און אַבְּצָעָר.

אין פוילן ז'יגען "אָפֶגְעַדְלִינְקֶט" געוווארן: וולאדייטלאו גאמולקא, וויזצע=ברעם יער=מִינִינְסְטָעֵר, סעקלרטאר פון דער קאמוניגיטשעד פארטהיי - ער איז באז'יטיקס געוווארן פון אלע אמתן. דער פראצעס קעגן אים איז נאץ מארגע Komponun; געבענאל מאריין פְּרִיכָּלְסְקִי, אָמְעַדְלָאנְטָפִּון פְּוֹלִילִיסְטָן באטאליאן אין דער אינטערנאנציגאנלאעד בעדיגאדע אין טאנגעע, מיטגליד פון פאליטיבירא, רעסטאווראץיע=מִינִינְסְטָעֵר, איז באז'יטיקס געוווארן צווזאמען מיט גאמולקא', געפינט זיך איז ארעט און נאץ נישט געתטעטל זום מיטט; זענאן קליטקא, מיטגליד פון פאליטיבירא, פארטהיי=סעקלרטאר, וויזצע=יּוֹסֵם יּוֹסֵם=מִינִינְסְטָעֵר, בא- טולדיקט צווזאמען מיט גאמולקא, נאץ נישט געתטעטל זום מיטט.

די אינטלקט קאמונגיסטייט פירער, וועלכע זייןען נאך נישט "אמגען  
רייביקט" געוווארן אוון זייןען נאך נישט געהאנגען געוווארן פאר פראטאט, שע-  
דייקדרי און טיאנאות - זייןען די, וועלכע לעבן אוון געפינען זיך אין  
מערב=לענדער. אויסער, אפסר, דער אינואובאיינצייקער, זועלכער טיטיט איצט  
איין טפיז פון דער סטאליניסטייטער יעדארליך - איין ניטסא קיין אין קאמו=  
ביסטישער פירער אין ראנטפערבראנד אדער אין די פאלקס=דעםאקרראטיעס, וואס  
זאל זיין זיכער, אוּס ווועט אים ניטשטלעטען דער גורל פון זינאווירוועו,  
בווכארין, קאסטאנו, רייך און סלאנסקי.

דאָס זַיְינְגָּן דֵּי "אִינְגֶּרְלָעֶכָּע שְׂדָגָאִים", וּוֹאָס מִפְּנֵים הָאָט זַיְךְ מַנְדָּב גַּע=  
וּוֹעֵן צַו שְׁתִּינְן קָעָגָן זַיְיךְ צְוֹזָאמָעָן מִטְּשָׁרְךְ אַמְּנוּבִּיסְטִיטָּעָר וּוֹעֵלָט "אָן אַפְּהָאַלְתְּ"  
- מִיטְּן בָּאָדִיכְגָּג, פָּאָרְטָטִיכְסָטְזִיךְ, אָן צְוֹוִיטְן דִּידָאָזִיקָּע אִינְגֶּרְלָעֶכָּע שְׂדָגָאִים זַאל  
בִּישְׁטָ אַרְיִינְפָּאַלְן, צְוֹפְּעַלְיךְ אַדְעָר נִישְׁטָצְוּמָעַלְיךְ, אַחֲרָ פָּוּן "הַשּׁוֹמֵר הַצְּעִיר".  
מִפְּנֵים חָאַט זַיְיךְ אַוְיִיךְ, פָּאָרְטָטִיכְסָטְזִיךְ זַיְיךְ, פָּאָדְמְלִיכְטָעָט צַו שְׁתִּינְן אַוְיִיךְ דַּעַר זַיְיךְ  
סַוּן דַּי לְעַבְּדָעָר פָּוּן סָאַצְּיָאַלְיָוָם אָוֹן פָּאָלְקָסְ=דָּעַמְּאָקָרָטִיעָס אַיְנְזִיעָר  
דִּיקְוָנְגָּבָּעָן דַּי אַוְיִסְלְעַנְדְּלִיטָע פְּלִילְמָן. אָוֹן עַס אַיְזְ זַיְיךְ גָּאָרְבִּיכְסָט אִימְנְגָּבָּעָפָּאַלְן,  
דַּי חָכְמִים פָּוּן מִפְּנֵים, אָז נִלְשָׁטְזִיךְ - נִאָר דַּעַר קְרָעָמָל בָּאַסְטִימָט, פָּוּן צִיְּינְסָט  
צִיְּינְסָט, וּוֹעֵר עַס זַיְינְגָּן דַּי "טְרוֹבָּאִים" סִיְּיָ דֵי פָּוּן אִינְגֶּרְזִיכְנִיךְ אָוֹן סִיְּיָ דֵי  
פָּוּן דְּרוֹיְסָן. אָוֹן וּוֹאָס וּוֹעֵט טָאן דַּעַר "הַשּׁוֹמֵר הַצְּעִיר" אַוְיִיב אלָס סְוָנָא וּוֹעֵט  
אוֹיְסְגָּעוֹווִילָט וּוֹעֵרָן - דָּאָס אַיְדִּיטָע פָּאָלְקָסְ=צִוְּנוֹנִיסְטִיטָע אַרְבָּאָנִיזְאָצְעִי", וּוֹאָס וּוֹעֵט אַנְגָּעָרְדוֹפָן וּוֹעֵרָן מִיטְּן  
גָּאָמָעָן "אָ אַיְדִּיטָע אַינְטָעָרְנָאָצְיָאָגְּבָּאָלָע צִוְּנוֹנִיסְטִיטָע אַרְבָּאָנִיזְאָצְעִי", וּוֹיִי עַס דְּרוֹפָט  
אַיִּם אִיצְסָטָאַלְיִינְס צִיְּטָוָנָג אַיְנְזִיעָר מַאְסְקוּוּעַ, דֵי "בְּדָאָוֹדָאָדָּה".

צַו אַוְבָּזָעָר אַוְמְגָלִיךְ אַיְזְ עַס אִיצְסָט נִיסְטָ קִיְּין רַעֲטָאָרִיטָע פָּרָגָע, נִאָר  
אַז אַכְּזָדִירָתְּ דִּיקְעָזָבְּזָקְיִיךְ. דַּעַר חָבָר אַרְיִיה פָּוּן דַּעַר "הַשּׁוֹמֵר הַצְּעִיר" =  
אַרְבָּאָנִיזְאָצְעִי אַיְנְזִירָאָלָע. הָאָט גַּעֲגָעָן זַיְיךְ עַבְּטָפָעָר אָוֹן עַד רַעַד אַיְזְ נִגְּמָעָן  
פָּוּן אַסְפָּעָקְזָבְּזָקְיִיךְ פָּוּן "הַשּׁוֹמֵר הַצְּעִיר". דָּרְדָּאָזִיקְעָר עַבְּטָפָעָר, וּוֹאָס אַיְזְ  
גַּעֲגָעָן גַּעֲוָאָרָן אַלְמָאָס אַיְזְ אַוְבָּזָעָר אַרְטִיקְלָל, אַיְזְ דַּעַר אַלְטָעָר מַעֲמָעָנָטָא:  
מְנָא מְנָא תָּקָל וּפְרָסִין".

אוֹיִיךְ דָּאָס אַיְדִּיטָע פָּאָלְקָסְ=צִוְּנוֹנִיסְטִיטָע בָּאוֹוָעָגָוָנָג וּוֹעֵלָן סְטוּלָן  
דָּעַם "הַשּׁוֹמֵר הַצְּעִיר" אָוֹן מִפְּנֵים דֵי פָּרָגָע. פָּוּן זַיְיכְעָר חָבָר אַרְיִיה מִיסְ אָן עַבְּדָרְנוֹגָן  
אַיְזְ בּוֹסָח: מַעַן. קָעָן זַיְיךְ אַיְדָעָנִיסְפִּיצְיָרְן. מִיטְּן אַיְדִּיטָע פָּאָלְקָסְ=צִוְּנוֹנִיסְטִיטָע סְוָנָאִים; קִיְּין  
צְוֹוִיטָן=זְוֹועָג אַיְזְ נִיסְטָאָ; אָוֹן וּוֹעֵגָן דַּעַר פָּרָגָע וּוֹעֵט מַעַן נַאֲךְ רַעַד.

ס. ו. יְרִיב